

זוהר חלק ג פרשת אחרי דף סט עמוד ב

ביום הזה כל שמחה וכל הארה וכל ותרנות של כל העולמות תולה בהאם העליונה, שכל השפעות נמשכות ויוצאות ממנה

"וְעֲנִיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם", למדנו, שביום הזה כל שמחה וכל הארה וכל ותרנות של כל העולמות תולה בהאם העליונה, שכל השפעות נמשכות ויוצאות ממנה, ואז מאירות כל אותן המנורות, ומאירות בהארה של שמחה עד שנמתק הכל, ואז כל אותן כחות הדינים נמצאים בהארה והדין לא נעשה, ועל כן, "וְעֲנִיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם".

זוהר חלק ג פרשת אמור דף קב עמוד ב

יום הכפורים מדוע הוא תולה במקום שהוא ולא במדרגה אחרת

רבי אלעזר שאל לרבי שמעון אביו ואמר לו, יום הכפורים מדוע הוא תולה במקום שהוא ולא במדרגה אחרת, כי מוטב שיהיה תולה בהמדרגה שהמלך שורה יותר מהכל, [קנג] אמר לו רבי שמעון, אלעזר בני, כך הוא בודאי ויפה שאלת, בוא וראה, המלך הקדוש [קנד] מסר היכלו וביתו ביד השכינה הקדושה, ומסר את בניו בידה שתנהג אותם ותייסר אותם ותשרה ביניהם, שאם הם זכאים השכינה נכנסת בשמחה ובכבוד אצל המלך, ואם אינם זכאים, היא והם הולכים בגלות, והרי ביארנו, כמו שכתוב: **"מִשְׁדֵּד אָב יְבִרִית אִם" (משלי יט, כו), וכתוב: **"וּבַפְּשַׁעֵיכֶם שְׁלַחָה אִמְכֶם"** (ישעיהו ג, א), ועל כן יש יום אחד בשנה להשגיח בהם ולחקור בהם בישראל, וכאשר מגיע יום הזה אז האם העליונה שכל חירות בידיה נודמנת לנגדו להסתכל בהם בישראל, וישראל מזדרזים ביום הזה בכמה עבודות בכמה תפלות בכמה ענוים, הכל כדי לזכותם, וכאשר האם העליונה תראה בני המלך שנפקדו בידי השכינה כולם זכאים, כולם בלי חטאים בלי פשעים, אז היא מזמינה להם חירות ממקור כל חירות בידי השכינה, ואז נכנסת השכינה אצל המלך בהארה בשמחה בשלמות וברצון, שהרי גדלה בנים למלך העליון כראוי, וכאשר ביום הזה לא נמצאים כראוי, וי להם, וי לשלוחיהם וי, שהרי השכינה מתרחקת מן המלך, והאם העליונה מסתלקת ואין יוצא ממנה חירות להעולם, זכאים הם ישראל שהקדוש ברוך הוא מלמדם דרכיו, כדי שינצלו מן הדין ויהיו נמצאים זכאים לפניו, זהו שכתוב: **"כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם"**, וכתוב: **"וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וְגו'"** (יחזקאל לו, כה).**

זוהר חלק ג פרשת אמור דף קב עמוד ב

קנג. מדוע תולה בבינה ומלכות ששניהן עלמין דנוקבא, ולא בהתפארת עלמא דדכורא. **קנד.** זה

רעיא מהימנא חלק ג דף קא עמוד א

מצוה זו להתענות ביום הכפורים, להכניע הגוף והנפש בסוד של ה' ענוים

"שִׁבַּת שְׁבַתוֹן הוּא לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם". מצוה זו להתענות ביום הכפורים, להכניע הגוף והנפש בסוד של ה' ענוים, שהן נגד המדרגות של יום הכפורים, [קנה] שהרי המקטרג בא להזכיר עונותיהם כמו שנתבאר, וכולם בתשובה שלמה לפני אביהם, והכל כמו שזכר בהרבה מקומות, ע"כ ר"מ.

זוהר חלק א פרשת ויחי דף רכ עמוד א

לולב ואתרג הדס וערבה, שכולם נאחזים בהשם הקדוש למעלה, [קנה] ועל כן נצרך לקחת אותם ולעשות בהם עבודה, כדי לעורר שמחה ההיא שנקשרת בהם

"וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר וּגּוֹי". רבי שמעון פתח, "כל הַנֶּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרֵאתִיו יִצְרָתִיו אֶף עֲשִׂיתִיו" (ישעיהו מג, ז), בוא וראה, כמה גבוהים הם מעשי המלך הקדוש, שהרי אותן המעשים שהוא עשה למטה, קשר אותם בדברים עליונים שלמעלה, וכאשר האנשים לוקחים אותם למטה ועושים בהם עבודה, נתעורר אותו הענין שלמעלה שנקשר בהם, כגון אזוב, עץ ארז, והרי נתבאר הענין, ויש מהם שנאחזים בהשם הקדוש, כגון: לולב ואתרג הדס וערבה, שכולם נאחזים בהשם הקדוש למעלה, [קנה] ועל כן נצרך לקחת אותם ולעשות בהם עבודה, כדי לעורר שמחה ההיא שנקשרת בהם, ועל כן למדנו, בדבור ובמעשה נצרך להראות הענין כדי לעורר הענין שלמעלה, זהו שכתוב: "כל הַנֶּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי" (ישעיהו מג, ז), לעורר כבודי, "בְּרֵאתִיו", לגרום היחוד שלי, "יִצְרָתִיו", לעשות בו עבודה, "אֶף עֲשִׂיתִיו", לעורר בו הכח שלמעלה, דבר אחר, "כל הַנֶּקְרָא בְּשֵׁמִי", זהו שכתוב: "פְּרִי עֵץ הָדָר", "וְלִכְבוֹדִי בְּרֵאתִיו", אלו כפות תמרים, "יִצְרָתִיו", זהו, "וְעֵצֵי עֵץ עֵבֶת", "אֶף עֲשִׂיתִיו", זהו "וְעֵרְבֵי נַחַל", [קנה] והתקון של זה הוא מה שאמר הכתוב: "וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן", הראשון דוקא שהוא חמישי על העשור [קנט] ומי הוא זה יום הראשון, אלא זה היום שיצא ראשון לכל במעין של מים הנובעים [קס] ואנחנו צריכים להמשיכו לעולם.

זוהר חלק א פרשת אמור יום ו' * דף היומי * זוהר תורה

דומה לחוט השדרה המחזיק ומעמיד כל הגוף שהוא תפארת גופא, ומקורו אות ו, ערבה דומה לשפתים, והיינו מלכות פה שמקורה אות ה' האחרונה, ועוד יש בזה אופנים אחרים. **קנת**. לפי פירוש, זה נראה כונתו שכל מין שיש לו מעלה יתרה מרמז על עולם היותר גבוה, לפיכך אתרג שיש בו טעם וריח מרמז על אצילות, כפות תמרים שיש בו טעם מרמז על בריאה, הדס שיש בו רק ריח מרמז על יצירה, ערבה מרמז על מלכות דלית לה מגרמה כלום, והיא שורש עולם העשיה. **קנט**. יום א' דסכות הוא יום החמישי אחר יום הכפורים שנקרא עשור והם נגד יה. **קס**. זה עולם הבינה

התפארת. **קנה**. לגרום על ידי ה' ענוים התכללות ה התחתונה בתוך ה' העליונה, מלכות בבינה. **קנו**. כי הד' מינים הם נגד ד' אותיות של השם הוי"ה ב"ה, הדס דומה לעין שהיא חכמה, ומקורה אות י, אתרג דומה ללב שהיא בינה לבא, ומקורה אות ה, לולב דומה לחוט השדרה המחזיק ומעמיד כל הגוף שהוא תפארת גופא, ומקורו אות ו, ערבה דומה לשפתים, והיינו מלכות פה שמקורה אות ה' האחרונה, ועוד יש בזה אופנים אחרים. **קנוז**. כי הד' מינים הם נגד ד' אותיות של השם הוי"ה ב"ה, הדס דומה לעין שהיא חכמה, ומקורה אות י, אתרג דומה ללב שהיא בינה לבא, ומקורה אות ה, לולב

"פְּרִי עֵץ הָדָר", זה באר של יצחק שהוא היה מהדר לו להקדוש ברוך הוא, וקרא לו עץ הדר

משל למך שסגר לאנשים במאסרו, אמו המטרונה באה והוציאה אותם לחירות, והמלך השגיח על כבודה ונתנם בידיה, מצאה אותם רעבים וצמאים, אמרה, הרי הוצאתים לחירות אביא להם מאכל ומשתה, כך זה יום הכפורים הוציא כולם לחירות, ואנו עומדים רעבים למזון וצמאים לשתות, כשהיא מעטרת למלך בכתריו ביום הזה, ואנו יודעים שהרי מים הנובעים עמה נמצאים, שואלים אנחנו לשתות ממי שהוציאנו לחירות, ועל כן קוראים לו יום ראשון^[קסא] כך נמצא בספר האגדות ונכון הוא, אבל ביום הזה אברהם הוא התחלת הכל, אם בענין ענני כבוד הוא תחלה, אם בענין המים הוא תחלה, שאברהם התחיל לחפור באר מים^[קסב] "פְּרִי עֵץ הָדָר", זה באר של יצחק שהוא היה מהדר לו להקדוש ברוך הוא, וקרא לו עץ הדר, ופרי עץ הדר הזה ידוע^[קסג] "כַּפַּת תְּמָרִים", היינו מה שכתוב: "צִדִּיק כְּתָמָר יִפְרֹחַ" (תהלים צב, יג), ולא נמצא ביניהם פרוד^[קסד] ועל כן לא כתוב וכפות אלא כפות, לפי שאין עולה זה בלא זה, ובו נתמלאית באר ההיא עם מים עליונים הנובעים מן באר העליונה^[קסה] הוא נתמלא תחלה, וממנו נתמלאית הבאר עד שהיא מעין לכל, "וְעֵנָף עֵץ עֵבֶת", זה ענף של העץ הגדול שנתחזק ונשתרש בשרשיו, ונעשה עץ עליון על הכל שנאחז בכל צדדיו^[קסו] ענף שהוא מעץ עבות, עץ שנקשר לעבות^[קסז] שהרי ממנו לוקח יסוד העולם ונתמלא להריק בהבאר, זה הוא העולם שדרכו להקשות להבאר, וערבי נחל שנים, הם שני הנחלים שהמים נאסף בהם להריק לצדי"ק^[קסח], דבר אחר וערבי נחל, אלו הן הגבורות הקשורות ביצחק, הבאות מצד נחל העליון ההוא ולא מצד העולם שנקרא אב^[קסט] לפיכך לצל יפות ואין ראויות לפירות ואין עושין פירות^[קע], דבר אחר "וְעֵרְבֵי נַחַל", אלה שני העמודים שהגוף עומד עליהם^[קעא] וכל אלו פועלים להריק מים לבאר, דבר אחר,

זי הזוהר

הגדול, זה התפארת שנקרא עץ החיים ונאחז עם כל הספירות והוא כמו מרכז להן. **קסז.** יבאר בזה הטעם שנקרא עבות, שהוא לפי שזה העץ היינו התפארת נקשר לעבות, ונ"ל פירושו שנקשר לספירת היסוד שנקרא עבות ממשמעות עבים שמתמלאים מים ומריקים על הארץ, ככתוב אם ימלאו העבים גשם על הארץ יריקו, זו ספירת היסוד שהוא העולם המעביר מימי השפע שנתמלא בהם מן התפארת להריק על הארץ היינו המלכות שנקראת באר תתאה. **קסח.** היינו ככתוב ומבשרי אחזה אלוה. **קסט.** נחל עלאה זו הבינה דמינה דינין וגבורות מתערין, ואין באות מעולם החכמה שנקרא אבא דמגיה רק חסדים מתערין. **קע.** כיון שאין בהם הכח של עלמא דכורא, אבל גאות לצל לעשות מהם סכך לסוכה, כי הסכך מרמז על הבינה אבא עלאה. **קעא.** היינו נצח והוד תרין סמכי קשוט.

אבא עלאה שהיא מעין הנובע בשפע העליונה. **קסא.** יען כי אנו שואלים מן הבינה האם העליונה מים לשתות שהכונה היא על מימי חסדים שמקומם בספירת החסד שהיא ספירה הראשונה מן ז' ספירות של ימי הבנין. **קסב.** כי מים רמז על חסד שהיא מדת אברהם. **קסג.** זו מדת המלכות שכל עיקרה גבורות מן מדת הגבורה שורש יצחק. **קסד.** זו ספירת היסוד שישראל גורמים בעבודתם הקדושה יחוד קב"ה ושכינתיה שלא יהיה פירוד בין יסוד ומלכות ולכך לא כתוב וכפות, כי וא"ו מורה על חבור שני דברים נפרדים, וכיון שאז אין שם פירוד כלל אין מקום לוא"ו החבור. **קסה.** בכח מדת היסוד נתמלאית באר התחתונה זו המלכות עם השפע היורדת מן באר העליונה שהוא הבינה עד שהמלכות נעשית מעין לחלק השפע להעולמות שלמטה ולצאצאיהם. **קסו.** נ"ל פירושו שזה הענף היינו ההדס מוצאו והשתלשלותו הוא מן העץ

"וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר", זה אברהם, **"כַּפַּת תְּמָרִים"**, זה יצחק, **"וְעֵנָף עֵץ עֵבֶת"**, זה יעקב, **"וְעֵרְבֵי נָחַל"**^[קעב] אלו הן שתי המדרגות שאמרנו.

זוהר חלק א פרשת ויחי דף רכא

זכאים הם ישראל שיודעים דרכי המלך הקדוש, ויודעים דרכי התורה ללכת בדרך אמת, לזכות בהם בעולם הזה ובעולם הבא

בספר האגדות יפה אמר, שכל אלו הם אורחים שהעם הקדוש מזמינם ביום הזה^[קעג] וצריכים להמצא להם כיון שמזמינים אותם, ובהם מבקש האדם בקשתו מן המלך, **זכאים הם ישראל שיודעים דרכי המלך הקדוש, ויודעים דרכי התורה ללכת בדרך אמת, לזכות בהם בעולם הזה ובעולם הבא,** ביום הזה יוצאים ישראל בסימנים נרשמים מלפני המלך, לפי שהם זכו בדין, ואיזה סימנים הם, סימני האמונה חותמו של המלך העליון, משל לשני אנשים שנכנסו לפני המלך לדין, ולא ידע העולם מי מהם נצח, יצא שר אחד מבית המלך ושאלו אותו, אמר להם, מי שיצא ובידיו יהיו סימני המלך הוא נצח, כך כל באי העולם נכנסים לדין לפני מלך העליון, הדין אותם מיום ראש השנה ויום הכפורים עד יום החמשה עשר לחודש, ובין כך נמצאים ישראל זכאים, כולם בתשובה, מטריחים עצמם בסוכה לולב ואתרוג, ואין ידוע מי זכה בדין, מלאכים עליונים שואלים מי זכה בדין, הקדוש ברוך הוא משיבם, אלה המוציאים בידיהם סימנים שלו הם זכו בידן, ביום הזה יוצאים ישראל עם רושם המלך בתשבחות ההלל, נכנסים בסוכה, אתרג בשמאל לולב בימין, רואים כולם שישראל נרשמים ברושם המלך הקדוש, פותחים ואומרים: **"אֲשֶׁרֵי הָעָם שִׁפְכָה לּוֹ אֲשֶׁרֵי הָעָם שֶׁה' אֱלֹהֵינוּ"** (תהלים קמד, טו).

זוהר חלק ג פרשת ויקרא דף כד עמוד א

חייך בתי, שעשוע אחת אעשה לך בכל יום שהיא שוה ככולם

רבי יהודה אמר, "וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפַּת תְּמָרִים וְעֵנָף עֵץ עֵבֶת וְעֵרְבֵי נָחַל וגו'". **"פְּרִי עֵץ הָדָר"** מה הוא, זה אתרג, וכי אתרג מן עץ הדר הוא, והלא כמה קוצים יש סביבו מכאן ומכאן, ואתה אומר פרי עץ הדר, אלא סוד הדבר, שכתבי: **"וַיִּבְּן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלַע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיְבָאָהּ אֶל הָאָדָם"** (בראשית ב, כב), וכתוב: **"עֵצִים מְעֻצְמֵי וּבִשָּׂר מְבֹשְׂרִי"**, וזה הוא פרי עץ הדר,^[קעד] מניין שהאדם נקרא עץ, שכתוב: **"כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה"** (דברים כ, יט), **"כַּפַּת תְּמָרִים"**, הגדל לשבעים שנה, ובו נתיסדו שבעים שנה העליונות^[קעה] והוא נכפת ונתקשר למעלה ולמטה, ועל כן נקרא כפת, כמו שכתוב: **"כַּפְתּוֹ"** (דניאל ג, כא), שעולה לכאן ולכאן, זהו שכתוב: **"כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאֲרָץ"** (דברי הימים א'

והוא יזוהר

קעב. היינו משה ואהרן ששרשם נצח והוד. **קעג.** ענין האושפיזין הוא שהאורת של השבע ספירות יאירו לישראל בסכות. **קעד.** רבי יהודה דורש שהאתרג מרמז על מלכות, וכמו שחזה נבראה מן אדם כן למעלה מלכות מן תפארת, והמלכות נקראת פרי שנולדה מן העץ הדר שהוא התפארת. **קעה.** כונתו על היסוד שנקרא יסוד לפי

שהוא היסוד של ז' ספירות ימי הבנין והוא מקשר עלמא דכורא עם עלמא דנוקבא שישפיע זה בזאת, והכל עומד על זה היסוד כי בלעדו אין קיום לעולם, והוא יסוד צדיק בשבעה נעלם, היינו ז' ספירות ימי הבנין שהן חג"ת נה"מ, ונקראין ע' שנה כי שנ"ה בגימטריה ספיר"ה, ולפי שכל ספירה כלולה מעשר מדרגות לפיכך מספרן שבעים, וכיון

כט, יא), דוקא, [קעז], רבי יוסי אמר, "פְּרִי עֵץ הָדָר", זה המזבח שעושה פירות ומעלה פירות לכל הצדדים, [קעז] מה הטעם, לפי שכל השבעים שנה נותנים לה חלק ומתברכת מהכל. בוא וראה, בחג סוכבים את המזבח פעם אחת בכל יום, ושבעה פעמים לבסוף, מה ענינו, אלא משל למלך שהזמין אורחים והתעסק בהם, והיה לו למלך בת יחידה, אמרה לו, אדוני המלך, לבעבור האורחים אינך משגיח עלי, אמר לה, חייך בתי, שעשוע אחת אעשה לך בכל יום שהיא שוה ככולם, [קעח] כך בכל ימי החג מקריבים ישראל פרים כנגד אומות העולם, אמר המזבח למלך הקדוש, לכולם נמצאים מתנות וחלקים, ולי מה אתה נותן, אמר לה, בכל יום ויום יקיפו אותך שבעה ימים העליונים לברך אותך [קעט] ויתנו לך שבעים חלקים בכל יום כנגד השבעים פרים שמקריבים בחג, רבי יהודה אמר, שבעה חלקים בכל יום, לפי שהרי מתברכת מכל שבעת הימים, ולבסוף היא מתברכת מהמקום ששמן המשחה נמצא שם, שבעה פעמים [קפ] כנגד כל אותן שבעת הימים, בשביל להשפיע לה ברכות מן המעיין של הנחל שנמשך תמיד ואינו פוסק.

זוהר חלק ג פרשת צו דף לא עמוד ב

ז' קולות האלה תולים בדבור הפה בשאר ימי השנה, ועכשו אין תולים אלא בעשיה, ואנחנו צריכים עשיה ולא דבור, לפי שבזמן הזה הוכן ברכות לכל השנה אמר רבי חייא ארבעה מינים שבלולב הם שבעה, ואפשר תאמר, שז' ימים הם, לא כן, אלא ארבעה מינים הם, והם יפרדו לשלשה אחרים, ובהעבודה שנעשה עמהם נתעוררים שבעה אחרים למעלה להטיב לעולם בכמה צדדים, כנסת ישראל, אף על פי שהיא בכלל השבעה, מתברכת מכל השש ומהנחל הנובע שנמשך ואינו פוסק לעולם מימיו מלהשפיע עליהם, ומיניק להבת, שהרי לפי שהיא בת לעולם העליון והתחתון [ח"ב], מתברכת מהם בהתעוררת הזאת, ובשעה שכנסת ישראל מתברכת מהם כל העולמות מתברכים, ועל כן סוכבים בהם את המזבח כמו שנתבאר, ועוד שבהתעוררת הזאת כל השש מתברכות במים להסתפק בהם, ונשפע לכולן מנביעת הנחל העמוק מכל להמשך לעולם, ולפיכך צריכים כולם להיות לחים ולא יבשים להמשיך ברכות לעולם, לפי שאלו העצים כולם לחים תמיד, והעלים שלהם נמצאים תמיד, ועת השמחה שלהם בזמן הזה, ולמדנו בספרו של רב המנונא הזקן, שהרי הכח ההוא שנפקד על עצים האלו, כל אחד ואחד מהם אינו מקבל ברכות של

זוהר ז' קולות האלה תולים בדבור הפה בשאר ימי השנה, ועכשו אין תולים אלא בעשיה, ואנחנו צריכים עשיה ולא דבור, לפי שבזמן הזה הוכן ברכות לכל השנה אמר רבי חייא ארבעה מינים שבלולב הם שבעה, ואפשר תאמר, שז' ימים הם, לא כן, אלא ארבעה מינים הם, והם יפרדו לשלשה אחרים, ובהעבודה שנעשה עמהם נתעוררים שבעה אחרים למעלה להטיב לעולם בכמה צדדים, כנסת ישראל, אף על פי שהיא בכלל השבעה, מתברכת מכל השש ומהנחל הנובע שנמשך ואינו פוסק לעולם מימיו מלהשפיע עליהם, ומיניק להבת, שהרי לפי שהיא בת לעולם העליון והתחתון [ח"ב], מתברכת מהם בהתעוררת הזאת, ובשעה שכנסת ישראל מתברכת מהם כל העולמות מתברכים, ועל כן סוכבים בהם את המזבח כמו שנתבאר, ועוד שבהתעוררת הזאת כל השש מתברכות במים להסתפק בהם, ונשפע לכולן מנביעת הנחל העמוק מכל להמשך לעולם, ולפיכך צריכים כולם להיות לחים ולא יבשים להמשיך ברכות לעולם, לפי שאלו העצים כולם לחים תמיד, והעלים שלהם נמצאים תמיד, ועת השמחה שלהם בזמן הזה, ולמדנו בספרו של רב המנונא הזקן, שהרי הכח ההוא שנפקד על עצים האלו, כל אחד ואחד מהם אינו מקבל ברכות של

ב' ערבות נצח והוד, לולב יסוד, אתרג מלכות. **קעח.** ככל השעשועים שלהם. **קעט.** ז' ימים העליונים הם הז' ספירות של ימי הבנין חג"ת נה"מ, והיינו על ידי שישראל מקיפים את המזבח פעם אחת בכל יום עם הד' מינים המרמזים על הז' ספירות כמו שהבאתי לעיל בשם האריז"ל, והשבעים חלקים הם לפי שכל ספירה כלולה מעשר מדרגות. **קפ.** היינו ביום הושענא רבה שמקיפים ז' פעמים עם הז' ספירות בסך הכל מ"ט, ואז מתברכת המלכות מעולם הבינה שער הנו"ן שנקרא יובל, והוא מעין של נחל הנובע בלי הפסק

שתמר גדל לע' שנה וגם כיון שתמר גדולו תמיד עם ב' כחות של זכר ונקבה כידוע, לפיכך כפת תמרים רמז על היסוד שהוא כופת ומקשר השני תמרים של ז"נ דלעילא שהם הכולל של ז' ספירות ימי הבנין. **קעו.** כ"ל הוא היסוד שהוא המקשר שמים וארץ תפארת ומלכות, וזהו שעולה לכאן ולכאן, שמקבל מזה ונותן לזאת. **קעז.** דעת רבי יוסי שכל הג' תיבות פרי עץ הדר הן שם של מלכות, והדרה היא מה שהיא מעלה פירות לכל הצדדים דלתתא כיון שהיא מקבלת שפע מכל הצדדים דלעילא. דעת האריז"ל שג' הדסים הם חסד גבורה תפארת,

שמחה למעלה אלא בזמן הזה, ושמחה של כולם למעלה ושמחה של עצים האלו למטה הכל בזמן הזה הוא, והתעוררת שלהם תולה באותן קדושות של המלך, וכאשר ישראל נוטלים אותם הכל נתעורר בשעה זו, וכנסת ישראל מתברכת להשפיע ברכות לעולם, כתוב: "קול ה' על המים אל הפְּבוֹד הַרְעִים וגו'" (תהלים כט, ג), אמר רבי יוסי, זה אברהם, "קול ה' בְּכַח", זה יצחק, "קול ה' בְּהֶדְר", זה יעקב, "קול ה' שֶׁבַר אַרְזִים", זה נח, "קול ה' חֲצַב לְהַבֹּת אֶשׁ", זה הוד, "קול ה' יְחִיל מְדַבֵּר", זה צדי"ק, "קול ה' יְחֹלֵל אֵילֹת", זה צד"ק, וכולם גדלים על הים [בינה], ונשפעים במים לגדל, זה שכתוב: "וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן" (בראשית ב, י), וכל אלה משפיעים ברכות להעולם מן השפע ההיא שנשפע לכולם, בוא וראה, ז' קולות האלה תולים בדבור הפה בשאר ימי השנה, ועכשו אין תולים אלא בעשיה, ואנחנו צריכים עשיה ולא דבור, לפי שבזמן הזה הוכן ברכות לכל השנה.

בשמחה הזאת אין נמצאים עם המלך אלא ישראל בלבדם, ומי שיושב עם המלך ומשתעשע עמו בלבדו, כל מה שהוא רוצה מבקש והמלך נותן לו

ביום השביעי של חג הוא גמר דין של העולם, ופתקאות יוצאות מבית המלך וגבורות נתעוררות ונגמרות ביום הזה, וערבי נחל נצרך בהם לעורר גבורות למים, ולהיקף ז' פעמים להשביע למזבח מן המים של יצחק[קפא] לפי שנתמלאה מים באר הזאת של יצחק, וכאשר היא נתמלאית נתברך כל העולם במים, וביום הזה נצרך גבורות למים ולעשות להם סיום וחותרם אחר כך, שהרי ביום הזה נגמרים הדינים, ולפיכך נצרך לחובטם בארץ ולעשות להם סיום וחותרם שלא יהיו נמצאים, שזה היום הוא התעוררת והסיום שלהם, ועל כן התעוררת וסיום אנחנו עושים בערבי נחל, אמר רבי חייא, ודאי כך הוא ונכון, וערבי נחל שמצד הנחל יוצאות הגבורות, וביום הזה נתעוררות ונחתמות, ביום הזה כתוב: "וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם" (בראשית כו, יח), בארת כתוב חסר[קפב] "וַיֵּשֶׁב", מהו וישב, אלא שיום הראשון של זה החודש התחלת הדין היה בכל העולם, ויצחק הקים כסא הדין לדון העולם, וביום הזה, "וַיֵּשֶׁב יִצְחָק", לעורר הדינים ולגמור הדינים, "וַיַּחְפֹּר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם", להריק גבורות למדת המלכות להתעוררת מים, [קפג] שהרי מים בגבורות יורדים לעולם. אמר רבי יוסי, הרי למדנו, ערבה דומה לשפתים ביום הזה מהו הרמז, אמר רבי חייא, אף על פי שלדרשה הוא בא כך הוא בודאי, שהרי ביום הזה תולה הדבר בשפתים[קפד] ביום הזה פוקד המלך למסור הפתקאות לשר העונשין, הדינים נגמרים ונסתם לשון הרע של המקטרג מן העולם, ביום הראשון לחודש הזה התחלת הדין הוא, והסיום הוא ביום הזה וזה נתבאר, ביום הזה נשלם ונגמר להאומות עובדי כוכבים הברכות שלהם ונמצאים בדין, וישראל ביום הזה נגמר הדינים שלהם ונמצאים בברכות, שהרי ליום שלאחריו עתידים להשתעשע עם המלך, לקחת ממנו ברכות לכל השנה, ובשמחה הזאת אין נמצאים עם המלך אלא ישראל בלבדם, ומי שיושב עם המלך ומשתעשע עמו בלבדו, כל מה שהוא רוצה מבקש והמלך

זיו הזוהר

בשביל קיום העולמות. **קפא.** היינו מן החסדים שבגבורה, כי על ידי שנעשה המתקת הדינים נתמלאית הגבורה במימי החסד, וממנה נשפע המים למלכות ולכל העולם. **קפב.** זו המלכות שעיקר בנינה מן הגבורות. **קפג.** כי לכך נקראים גבורות גשמים. **קפד.** פירוש, להרבות בתפלה

נותן לו, ועל כן אז ישראל מתחילים והאומות עובדי כוכבים מסיימים, ועל זה כתוב: "אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם אָמַר ה' וגו'" (מלאכי א. ב.).

זוהר חלק ג דף קב עמוד ב

ג' מתנות עליונות נזדמנו לישראל על ידי משה אהרן ומרים, מן בזכות משה, ענני כבוד בזכות אהרן, באר בזכות מרים, וכולם נאחזים למעלה

"בַּסֶּפֶת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים". רבי יהודה פתח, "וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מִלֶּךְ עָרֹד וגו'" (במדבר כא, א), למדנו, כי ג' מתנות עליונות נזדמנו לישראל על ידי משה אהרן ומרים, מן בזכות משה, ענני כבוד בזכות אהרן, באר בזכות מרים, וכולם נאחזים למעלה, מן בזכות משה, שכתוב: "הֲנִי מִמָּטִיר לָכֶם לַחַם מִן הַשָּׁמַיִם" (שמות טז, ד), [קפ"ה] "מִן הַשָּׁמַיִם" זה משה, (דף קג.) ענני כבוד בזכות אהרן, שכתוב: "אֲשֶׁר עֵין בְּעֵין נִרְאָה אֵתָהּ ה' וגו'" (במדבר יד, יד), [קפ"ו] וכתוב: "וְכִסָּה עֲנַן הַקְּטָרֶת", מה שם שבעה, אף כאן גם כן שבעה, שהרי בקטרת ז' עננים מתקשרים כאחד, ואהרן הוא הראש לכל שבעת העננים [קפ"ו] והוא מקשר בו לששה האחרים בכל יום, באר בזכות מרים [קפ"ח] שהרי היא בודאי נקראת באר, ובספר האגדות מובא: "וַתִּתְצַב אַחֲתוֹ מֵרַחֵק לְדַעָהּ וגו'" (שמות ב, ד), זו היא באר מים חיים, [קפ"ט] והכל קשר אחד, מתה מרים נסתלקה הבאר, שכתוב: "וְלֹא הָיָה מַיִם לְעֵדָהּ" (במדבר כ, ב), ובשעה ההיא בקשה באר אחרת להסתלק, זו שהיתה שכיחה עם ישראל [קצ] וכאשר ראתה ששה עננים שהיו נקשרים עליהם התקשרה גם היא בהם, מת אהרן נסתלקו אותן העננים, ונסתלק הענן של הבאר עמהם, בא משה והחזירם, זהו שכתוב: "עֲלִיתָ לְמָרוֹם שְׁבִית שְׁבִי לְקַחַת מִתְּנוֹת בְּאָדָם" (תהלים סח, ט), מתנות ודאי, אותן המתנות שהיו בתחלה הבאר והעננים.

מפני מה זכה אהרן לזה, לפי שהוא המקשר להעננים, והוא מקשר כל יום ויום לכולם ביחד ומתברכים כולם על ידו

באר, זו הבאר של יצחק, עננים, אלו העננים של אהרן, אמר רבי יצחק, מפני מה זכה אהרן לזה, לפי שהוא המקשר להעננים, והוא מקשר כל יום ויום לכולם ביחד [קצ"א], ומתברכים כולם על ידו, בוא וראה, על כל חסד שעשה הקדוש ברוך הוא לישראל, קשר עמהם ז' ענני כבוד, וקשר אותם בהשכינה הקדושה, שהרי הענן שלה נקשר בששה האחרים, ועם כל השבעה הלכו ישראל במדבר, מה הטעם, לפי שכולם קשר של האמונה הם [קצ"ב] ועל כן, "בַּסֶּפֶת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים", ומה ענינו לזה, לפי שכתוב: "בְּצִלוֹ חִמְדִּיתִי

זיו הזוהר

כי משה הוא בתפארת שנקרא בן והמלכות נקראת בת, וזהו שאמר וכלא קשורא חד, פירוש, מה שאומר שהבאר בזכות מרים ומה שאומר על ותתצב אחותו מרחוק דא באר מים חיים כל זה הוא קשר אחד שענינם אחד. קצ. היינו השכינה הקדושה. קצא. על ידי סוד עבודת הקטרת, כי קטרת משמעותו התקשרות. קצב. כי הם מורים על הז' ספירות ימי הבנין.

ותחנונים ביום הושענא רבה. קפה. השמי"ם מרמז על תפארת שהוא שורש משה מלגאו ושורש יעקב מלבר. קפו. נרא"ה אותיות אהר"ן וסוף הפסוק הוא ועננך עוד מעליהם. קפז. ז' עננים היינו הארת הז' ספירות, ואהרן שמדתו חסד הוא להם בבחינת ראש כי חסד היא ספירה הראשונה. קפח. כי שורשה במלכות שנקראת באר. קפט. פירוש, זו המלכות ונקראת אחותו של משה

וַיִּשְׁבְּתִי וּפְרִיּוֹ מִתּוֹק לְחֶפְיִי (שיר השירים ב, ג), צריך האדם להראות עצמו שיושב תחת צל האמונה, בוא וראה, כל אותן השנים שאהרן היה קים היו ישראל בצל האמונה תחת אלו העננים, לאחר שמת אהרן, נסתלק ענן אחד שהוא הימין של הכל, וכאשר זה נסתלק נסתלקו כל שאר עננים עמו, והיו נראים כולם בחסרונם, והרי נתבאר, שכתוב: **"וַיִּרְאוּ כָּל הָעֵדָה כִּי גֹעַ אָהֳרֹן"** (במדבר כ, כט), אל תקרא ויראו אלא וייראו, מיד **"וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מִלֶּךְ עַרְדַּי יוֹשֵׁב הַנְּגֹב כִּי בָא יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ הָאֲתָרִים"** (במדבר כא, א), שמע שנסתלקו אותן עננים וימת התייר הגדול שכל אותן העננים היו נקשרים בו. אמר רבי אבא, **"וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי"**, מה ענינו כאן לאחר שנסתלקו אותן העננים, אלא כנען כתוב בו: **"וַיֹּאמֶר אַרְוֹר כְּנַעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה לְאַחֲיוֹ"** (בראשית ט, כה), כאן למדנו, מי שמוציא עצמו מן צל האמונה, ראוי הוא להיות עבד לעבדי עבדים, זהו שכתוב: **"וַיִּלְחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיֵּשֶׁב מִמֶּנּוּ שְׁבִי"**, לקח עבדים מישראל לעצמו, ועל כן כתוב: **"כָּל הָאֲזָרַח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשֵׁבוּ בְּסֻכֹּת"**, כל מי שהוא משרש וגזע הקדוש של ישראל ישבו בסוכת תחת צל האמונה^[קצג] ומי שאינו מן הגזע והשרש הקדוש של ישראל אל ישב בסכות, ויוציא עצמו מתחת צל האמונה. וכל מי שיושב תחת צל האמונה נוחל חירות לעצמו ולבניו לעולם, ונתברך בברכה העליונה, ומי שמוציא עצמו מן צל האמונה נוחל גלות לעצמו ולבניו, ככתוב: **"וַיִּלְחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיֵּשֶׁב מִמֶּנּוּ שְׁבִי"**, (דף קג:), **"בְּסֻכֹּת תֵּשְׁבוּ"** חסר, זה הענן האחד שכולם נקשרים בו,^[קצד] שכתוב: **"כִּי עֲנַן הוּא"** (שמות מ, לח), עליהם יומם, וכתוב: **"וּבְעֵמֶד עֲנַן אֲתָה הַלֵּךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם"** (במדבר יד, יד), זה הוא הענן של אהרן שנקרא יומם, שכתוב: **"יוֹמָם יֵצֵא ה' חֹסֶדוֹ"** (תהלים מב, ט), זה הענן האחד שלוקח עמו חמשה האחרים והם ששה, וענן אחר שכתוב: **"וּבְעֵמֶד אֵשׁ לַיְלָה"**,^[קצה] זה היה מאיר לישראל מן האור של אותן הששה.

זיו הזוהר **קצג.** היינו צל עולם הבינה שהוא מקור כל מיני **קצד.** זה הענן מכח ספירת החסד. **קצה.** זה הענן מכח ספירת המלכות.